

imię

nazwisko

podpis

■ ■ ■ XXVI OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ ■ ■ ■

Rok szkolny 2012/2013
Zawody I stopnia (szkolne)

Zestaw z prawidłowymi odpowiedziami

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym – wybierz **JEDEN** z dwóch podanych poniżej tematów.
(0–25 pkt)

1. Wyjaśnij przyczyny nierównowagi budżetu państwa i konsekwencje związane z narastaniem deficytu budżetowego.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

- 1) Pojęcie budżetu państwa
- 2) Charakterystyka struktury dochodów i wydatków budżetu państwa
- 3) Strukturalne i cykliczne przyczyny niezrównoważenia budżetu państwa
- 4) Wpływ deficytu budżetowego na poziom zadłużenia państwa
- 5) Wybrane konsekwencje deficytu budżetowego (nasilenie procesów inflacyjnych, efekt wypychania, deficyt w bilansie płatniczym, pułapka zadłużeniowa)
- 6) Ocena stopnia niezrównoważenia budżetu państwa w Polsce

2. Przedstaw, jaki wpływ na sytuację ekonomiczną gospodarstw domowych ma nierównowaga na rynku pracy.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

- 1) Gospodarstwa domowe i źródła ich dochodów
- 2) Wpływ płac na wielkość i strukturę konsumpcji oraz poziom wyposażenia w dobra trwałego użytku
- 3) Bezrobocie jako przykład nierównowagi na rynku pracy
- 4) Przyczyny bezrobocia
- 5) Wpływ przepisów o płacy minimalnej na poziom nierównowagi na rynku pracy
- 6) Ekonomiczne skutki bezrobocia dla gospodarstw domowych (np. wpływ na poziom konsumpcji i oszczędności, pogłębianie zróżnicowania majątkowego, zjawisko ubóstwa)

II. Zadanie z podstaw ekonomii (0–15 pkt)

W pewnej gospodarce zamkniętej produkt potencjalny wynosi 1500, konsumpcja autonomiczna wynosi 200, wydatki inwestycyjne wynoszą 200, a wydatki rządowe wynoszą 120. Krańcowa skłonność do konsumpcji wynosi 0,6. Dla uproszczenia przyjmijmy, że nie występują podatki.

Odpowiedz na poniższe pytania i wykonaj polecenia. Odpowiedzi krótko uzasadnij.

1. Oblicz poziom produkcji w stanie równowagi. (4 pkt)

Popyt globalny (AD): $AD = C + I + G$ oraz $C = C_a + K_{sk}Y$,

gdzie: C – konsumpcja, I – inwestycje, G – wydatki rządowe, K_{sk} – krańcowa skłonność do konsumpcji,

Y – dochód (produkt) narodowy

a zatem: $AD = C_a + K_{sk}Y + I + G$.

W stanie równowagi musi być spełniony warunek $AD = Y$, więc po przekształceniu względem Y :

$$Y = (C_a + I + G) / (1 - K_{sk}),$$

podstawiając dane do powyższego wzoru: $Y = 520 / 0,4 = 1300$

Poziom produkcji w stanie równowagi wynosi 1300.

2. Wyznacz wielkość luki PKB. (2 pkt)

Wielkość luki = produkt potencjalny – produkt w stanie równowagi, a zatem: $1500 - 1300 = 200$.

Alternatywnie: lukę PKB można wyrazić jako procent produktu potencjalnego: 13,33%.

3. Czy luka ma charakter inflacyjny, czy deflacyjny? (2 pkt)

Luka ma charakter deflacyjny, ponieważ produkt potencjalny jest większy od produktu w stanie równowagi.

4. Jakie działania powinien podjąć rząd, aby zlikwidować lukę PKB? (3 pkt)

Rząd powinien podjąć działania zmierzające do zwiększenia popytu globalnego – np. poprzez wzrost wydatków rządowych lub obniżenie podatków (jeśli występowałyby w gospodarce).

5. Rozważmy wprowadzenie podatku o stawce wynoszącej 20% – oblicz lukę PKB przy tych założeniach. (4 pkt)

Wprowadzenie podatku modyfikuje równanie popytu globalnego (AD):

$$AD = C + I + G \text{ oraz } C = C_a + K_{sk}(Y - tY),$$

gdzie: t – stawka podatkowa (pozostałe oznaczenia jak w pkt 1),

a zatem: $AD = C_a + K_{sk}(1 - t)Y + I + G$,

po przekształceniu względem Y : $Y = (C_a + I + G) / [1 - K_{sk}(1 - t)]$,

podstawiając dane do powyższego wzoru: $Y = 520 / 0,52 = 1000$

Nowy poziom produkcji w stanie równowagi wynosi 1000, a zatem wielkość luki PKB wynosi 500 (alternatywnie: luka jako procent produktu potencjalnego wynosi 33,3%).

III. Pytania testowe – w każdym pytaniu zaznacz [X] przy prawidłowej odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–60 pkt)

1. Co nie jest uznawane w ekonomii za czynnik wytwórczy?

- cegły do budowy muszli koncertowej
- fortepian w filharmonii
- praca muzyka orkiestry dętej
- obligacje komunalne

2. Przesunięcie krzywej podaży ziemniaków na rynku krajowym w lewo może nastąpić pod wpływem:

- wzrostu eksportu ziemniaków
- spadku dochodów realnych konsumentów
- kampanii społecznej informującej o tym, że jedzenie ziemniaków wiąże się z otyłością
- spadku ceny mięsa

3. Wiedząc, że ograniczenie budżetowe konsumenta opisuje równanie: $2X + 6Y = 120$, gdzie X i Y to ilości nabywanych przez konsumenta dóbr, wskaż prawidłową odpowiedź:

- konsument nie może kupić więcej niż 60 jednostek dobra Y
- cena dobra X wynosi 60
- cena dobra Y wynosi 6
- kupując 15 jednostek X i 15 jednostek dobra Y , konsument osiągnie równowagę

4. Jeśli przedsiębiorstwo działające na niedoskonale konkurencyjnym rynku podniesie cenę swojego produktu, to:

- utarg całkowity na pewno spadnie
- utarg całkowity może wzrosnąć
- przedsiębiorstwo straci klientów i zacznie na pewno przynosić straty
- utarg krańcowy może się zmniejszyć

5. Wskaż prawdziwe zdanie w odniesieniu do optimum ekonomicznego:

- odpowiada wielkości produkcji, przy której przedsiębiorstwo będzie minimalizować stratę
- występuje w sytuacji zrównania produkcji całkowitej z wielkością zapotrzebowania na produkt
- występuje jedynie w przedsiębiorstwach działających w warunkach niedoskonałej konkurencji
- nie może wystąpić w długim okresie

6. Korzyści skali produkcji występują wówczas, gdy:

- przedsiębiorstwo jest monopolistą
- w miarę wzrostu produkcji zmniejszają się koszty zmienne
- mamy do czynienia z długim okresem
- przedsiębiorstwo sprzedaje swoje wyroby po wysokiej cenie

7. Która z niżej wymienionych krzywych ma z pewnością dodatnie nachylenie?

- popytu
- użyteczność krańcowej
- kosztu całkowitego
- utargu przeciętnego

8. Przykładem oligopolu w Polsce jest rynek:

- telefonii komórkowej
- handlu detalicznego obuwiem
- jednorodzinnego budownictwa mieszkaniowego
- gier liczbowych

9. Który rodzaj inflacji można najłatwiej ograniczyć za pomocą polityki pieniężnej?

- kosztową
- importowaną
- strukturalną
- popytową

10. Jeśli pewien kraj Ameryki Łacińskiej dokonał dewaluacji własnej waluty, a kraje będące jego partnerami handlowymi nie podjęły podobnych działań, to można oczekiwać, że:

- wzrośnie eksport
- wzrośnie import
- zmniejszy się presja inflacyjna
- zmniejszą się koszty obsługi zadłużenia zagranicznego

11. Jeśli nominalny PKB wzrósł z 1000 mld USD do 1200 mld USD, a deflator PKB wzrósł ze 125 do 175, to:

- realny PKB wzrósł
- realny PKB spadł
- realny PKB pozostał bez zmian
- na podstawie tych danych nie można określić poziomu realnego PKB

12. Jeżeli krańcowa skłonność do oszczędzania wynosi 0,20, to krańcowa skłonność do konsumpcji wynosi:

- 0,2
- 0,8
- 1,25
- 5

13. Bank komercyjny może wykreować pieniądz przez:

- utworzenie rezerw gotówkowych
- przyjęcie depozytu, a następnie udzielenie kredytu
- jego wydrukowanie
- kreacja pieniądza możliwa jest jedynie przez bank centralny

14. Wskaż, które stwierdzenie jest prawdziwe:

- wysokie zasiłki dla bezrobotnych motywują do aktywnego poszukiwania pracy
- możliwe jest całkowite wyeliminowanie bezrobocia
- podniesienie realnych wynagrodzeń zmniejsza poziom bezrobocia (*ceteris paribus*)
- bezrobocie frykcyjne jest nieuniknione

15. Nałożenie wysokich ceł importowych na banany sprowadzane z Ameryki Łacińskiej do krajów członkowskich Unii Europejskiej:

- wynika z protekcjonizmu
- jest dogodną formą zwiększenia wpływów budżetowych
- świadczy o nieznajomości przewag komparatywnych
- poprawia *terms of trade*

16. Do dobrowolnych form oszczędzania na emeryturę (tzw. III filar) w Polsce nie zalicza się:

- indywidualnych kont zabezpieczenia emerytalnego
- indywidualnych kont emerytalnych
- pracowniczych programów emerytalnych
- otwartych funduszy emerytalnych

17. Stosowany przez media podział na jastrzębie i gołębie dotyczy:

- inwestorów na giełdzie papierów wartościowych
- skarbników (głównych księgowych) w jednostkach samorządu terytorialnego
- ekspertów w zakresie odnawialnych źródeł energii w Ministerstwie Ochrony Środowiska
- członków Rady Polityki Pieniężnej

18. Emitentem pieniądza w Polsce jest:

- Mennica Polska
- Narodowy Bank Polski
- Państwowa Drukarnia Papierów Wartościowych
- Ministerstwo Finansów

19. Które zabezpieczenie nie występuje na będących obecnie w obiegu banknotach o nominale 50 zł?

- efekt kątowy
- nitka zabezpieczająca
- farba zmienna optycznie
- hologram

20. Przy obliczaniu którego indeksu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie bierze się pod uwagę zarówno ceny zawartych w nim akcji, jak i dochody z dywidend?

- WIG
- WIG20
- mWIG40
- sWIG80

21. Wskaż prawdziwe stwierdzenie dotyczące podatku od wartości dodanej (VAT):

- jego stawka może wynosić 0%
- ciężar tego podatku ponosi zawsze przedsiębiorstwo
- nie są nim obłożone produkty importowane
- podatnikami tego podatku są wyłącznie podmioty zobowiązane do posiadania kas fiskalnych

22. Która z niżej wymienionych kategorii wydatków ma największy udział w wydatkach sektora publicznego w Polsce?

- obrona narodowa
- ochrona środowiska
- ochrona zdrowia
- nauka i szkolnictwo wyższe

23. Łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może być wyższa niż:

- 15-krotność planowanych w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupów wyemitowanych przez tę jednostkę papierów wartościowych
- 50% wartości majątku tej jednostki na koniec roku budżetowego
- 60% dochodów ogółem wykonanych przez tę jednostkę w tym roku budżetowym
- kwota ta nie jest sztywno określona, jest jedynie ograniczona zdolnością jednostki do spłaty jej zobowiązań

24. Zestawienie źródeł finansowania składników majątkowych jednostki gospodarczej to:

- aktywa
- pasywa
- wierzytelności
- cash flow*

25. Przyczyną popularności zatrudniania pracowników przez firmy na podstawie umów cywilnoprawnych w Polsce z pewnością nie jest:

- brak konieczności ponoszenia przy tych umowach kosztów płatnych urlopów wypoczynkowych
- możliwość nieopłacania niektórych składek na ubezpieczenia społeczne w przeciwieństwie do umów o pracę
- brak rygorów przepisów dotyczących wynagrodzeń minimalnych w umowach cywilnoprawnych
- niższa stawka podatkowa w przypadku umów cywilnoprawnych na kwotę mniejszą niż 2000 zł

26. Twórcą koncepcji zarządzania administracyjnego był:

- Max Weber
- Douglas McGregor
- Ricky Griffin
- Frederick Taylor

27. W klasycznym podejściu na proces zarządzania nie składa się:

- planowanie
- organizowanie
- przetrwanie
- kontrolowanie

28. Analiza decyzji inwestycyjnych przedsiębiorstwa przed ich podjęciem ma charakter analizy:

- ad hoc*
- a posteriori*
- ex ante*
- ex post*

29. Której z poniższych metod nie zaleca się do badania makrootoczenia firmy?

- analizy luki strategicznej
- metody delfickiej
- metody scenariuszowej
- metody kart kontrolnych

30. Proces planowania, realizowania oraz kontroli efektywnego ekonomicznie przepływu produktów i ich magazynowania oraz związanych z nimi informacji, począwszy od miejsca pochodzenia do miejsca konsumpcji, to:

- lokowanie produktu
- outsourcing
- pozycjonowanie
- logistyka

Ocena Komisji Szkolnej						
Rodzaj pytania	Pytania testowe	Zadanie z podstaw ekonomii	Pytanie opisowe			Razem
			Poziom merytoryczny (w tym zgodność z wybranym tematem)	Terminologia i przykłady	Poprawność językowa i struktura odpowiedzi	
Zakres	0–60 pkt	0–15 pkt	0–14 pkt	0–7 pkt	0–4 pkt	
Ocena						

.....
podpis i pieczęć szkoły